

Tôi tị nạn

Tôi đến trại tị nạn. Viết 10 lá thư gửi cho bà con bạn bè. Với bà con thì thẳng thừng kêu giúp đỡ chút tiền. Bạn bè thì kể khổ xa gần. Tôi chỉ nhận được thư chúc mừng và an ủi. Suốt một năm trong trại tị nạn, chỉ nhận được 20 đô-la do một thằng em bà con xa lắc gọi cho. Vợ tôi mĩa mai tôi “Đó, bà con bạn bè của anh tốt quá! Ngày xưa anh tốt với bà con bạn bè lắm mà.” Tôi buồn lắm. Một số bạn bè bà con viết thư trả lời. Một số lờ đi. Tôi kết luận: *Tình người thay đổi theo thời gian.*

Tôi có hai ông anh và một cô em gái ở Mỹ. Cô em bảo lãnh tôi. Đón tôi tại phi trường. Thấy vợ chồng nó ăn mặc xuềnh xoàng cũng làm tôi hoang mang. Phi trường thì lộng lẫy. Về nhà, vợ tôi nói: “*Mỹ đây hả? Mỹ chỉ mà nhà của thấp lè tè. Tưởng Mỹ là nhà cao của rộng lắm, nhà chọc trời cao ngất?*” Đón tôi xong, chuyện trò chung một tiếng đồng hồ, thì chú em rể bao là phải đi làm. Chú làm ca đêm, khoảng nửa đêm mới về. Buổi chiều em gái tôi cho tôi biết là hôm nay xin nghỉ để đi đón tôi. Mới đến, thời gian chưa quen, tôi và vợ ngồi xem TV đến khuya. Nửa đêm chú em rể về. Áo quần đầu tóc tay chân đầy dậu mỡ đen đui, trông thật thảm hại. Thấy mà tôi áy náy. Buổi sáng, khoảng gần 5 giờ, thằng cháu bé dậy, đem xe đạp ra đi. Tôi hỏi nó đi đâu giữa trời lạnh giá này, nó bảo đi bỏ báo. Tôi khiếp đảm, tự hỏi mới mười một tuổi, đêm lạnh lẽo, phải đi bỏ báo. Nghèo đến thế kia ư? Em gái tôi đi làm suốt ngày, ra đi khi chồng chưa thức giấc, và về thì chồng đã đi làm. Hai vợ chồng chỉ gặp nhau vào ngày nghỉ. Tôi đem chuyện thằng bé đi bỏ báo phân nản với cô em, cô nói rằng để cho nó tập làm quen và biết giá trị đồng tiền không ỷ lại. Và lại nó muốn có tiền tiêu thì phải tự đi làm lấy. Tôi hỏi bất bình.

Một lần, thả bộ dọc dọc ra phố, đến bến xe buýt, mấy ông ăn xin xòe tay xin tiền. Tôi hoảng hồn. Tôi mất tinh thần thật sự. Mỹ mà cũng đi ăn xin ư? Nó sinh đẻ ở đây, nói tiếng Anh như gió, người to cao khỏe mạnh, mà cũng phải đi ăn xin. Tôi thì như cầm như điếc, sức lực yếu ớt, thì mong làm được cái gì.

Chú nhật, tôi được đưa về San Jose thăm hai ông anh. Ông anh thứ, thuê apartment 2 phòng, chia bớt cho hai ông

độc thân ở một phòng. Còn một phòng thì hai vợ chồng và hai đứa con nhỏ ở. Trong bữa ăn gia đình, các anh hỏi tôi về trại tị nạn. Nhân tiện tôi trách “*Khi tôi ở trại tị nạn, không ai gọi cho tôi một xu nào cả. Bà con bên này để tiền làm chi mà không giúp tôi?*”. Anh ca tôi nhỏ nhe: “*Chú đừng buồn. Chúng tôi có lỗi không gọi tiền cho chú khi ở trại tị nạn, vì chúng tôi để tiền đó gọi về cho bà con còn ở Việt Nam khổ hơn. Ở trại tị nạn, chú đã có cơm ăn, có thừa thãi hơn bà con mình đang cực khổ tại VN. Cũng như chúng tôi đã gọi cho chú khi chú đang ở VN vậy.*” Tôi nghe lý luận cũng có phần đúng, nhưng vẫn cứ buồn. Một tuần sau, cô em thuê nhà giúp tôi, chỉ đường cho tôi đến trường học Anh ngữ, đi xin xã hội và làm đầy đủ các thứ tục. Tôi được chở đi suốt ngày thứ bảy, chủ nhật mua “*Garage Sale*” giường ghế, chén đĩa, đồ đạc... Buổi ban đầu, tôi sống nhờ xã hội.

Vợ tôi thường than và căn nhắc là anh em không giúp đỡ nhau được gì cả. Bạn bè cũng chẳng giúp đỡ được gì. Tôi an ủi là mọi người đều phải tự lực cánh sinh. Lối than

